

नेपाल सरकार

सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय

फोन नं.: ०१-४२००२८३

फ्याक्स : ०१-४२००३३६

ईमेल: municipal@mid.gov.np

प.सं. २०७३।७४

च.नं. २१४६६

नगरपालिका व्यवस्था शाखा

सिंहदरवार, काठमाडौं

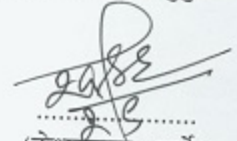
सिंहदरवार, काठमाडौं

मिति: २०७४।२।९

विषय: जानकारी सम्बन्धमा।

श्री महानगरपालिका, उपमहानगरपालिका, नगरपालिका सबै।
श्री गाउँपालिका सबै।

नेपाल सरकारबाट स्वीकृत नेपालको संविधानको अनुसूची ५, ६, ७, ८ र ९ मा उल्लिखित संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको एकल तथा साभ्का अधिकार सूचीको कार्य विस्तृतीकरण सम्बन्धी प्रतिवेदनमा उल्लिखित स्थानीय तहको अधिकार तथा कार्य वितृतीकरण पाना १६ यसैसाथ संलग्न छ। संलग्न कार्यसूची बमोजिम काम कारवाही सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाई सेवा प्रवाहलाई निरन्तरता दिनुहुन आदेशानुसार अनुरोध छ।

.....
(केशवराज पाध्ये)
शाखा अधिकृत

बोधार्थ:

श्री संघीय मामिला महाशाखा: जानकारीका लागि अनुरोध छ।

श्री सचिव तथा विद्युतीय शासन शाखा: यस पत्र तथा पत्रसाथ संलग्न स्थानीय तहको अधिकार तथा कार्य विस्तृतीकरण (पाना १६) लाई मन्त्रालयको वेब साइटमा अपलोड गरिदिनुहुन अनुरोध छ।

स्थानीय तहको अधिकार तथा कार्य विस्तृतीकरण

स्थानीय तहको एकलअधिकारको (अनुसूची ८) विस्तृतीकरण

अधिकार सूचीको क्र.सं.	संविधानको अधिकार सूचीका विषय	संविधानको अधिकार सूचीका विषयको विस्तृतीकरण	
१	नगरप्रहरी	१.१	स्थानीयसरकारले तर्जुमा गरी लागू गरेका नीति, कानून मापदण्ड, निर्णयहरू कार्यान्वयनमासहयोग
		१.२	स्थानीयसरकारको सम्पत्ति संरक्षण
		१.३	स्थानीयस्तरमाहुने सभा समारोह, परम्परा, जात्रा चाडपर्व आदि व्यवस्थापनमा सहयोग पुर्याउने
		१.४	स्थानीयबजार, पार्किंग स्थल व्यवस्थापनमा सहयोग
		१.५	स्थानीयनगरकार्यपालिकाले तोकेका नगर गाउँ प्रहरी सम्बन्धी नीति, योजना, कार्यक्रमबमोजिमका कार्य
		१.६	स्थानीय कानून बमोजिम नगर सरसफाई सम्बन्धीमापदण्ड कार्यान्वयन र कसूर उपर छानवीन र अनुसन्धान
		१.७	स्थानीयन्यायिक समितिले गरेका आदेश, फैसला कार्यान्वयनमा सहयोग
		१.८	स्थानीय तहको कार्यालय परिसर, सम्पदा, सार्वजनिक, ऐलानी, पर्ति जग्गा, सार्वजनिक भवन तथा भौतिक पूर्वाधारको संरक्षण र सुरक्षा
		१.९	विपदव्यवस्थापनमा सहयोग
		१.१०	अपराधरोकथाम तथा अनुसन्धानमा सहयोग
		१.११	संघीय तथा प्रदेश कानूनको अधिनमा रहि नगर प्रहरीको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन नीति, कानून, मापदण्ड, कार्यान्वयन र नियमन
२	सहकारी संस्था	२.१	सहकारीसंस्थासम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड, कार्यान्वयन र नियमन
		२.२	स्थानीयसहकारी संस्था दर्ता, अनुमति, खारेजी र विघटन
		२.३	सहकारी बचत तथा ऋण परिचालनसम्बन्धी स्थानीय मापदण्ड, नियमन
		२.४	सहकारी सम्बन्धी राष्ट्रिय, केन्द्रीय विषयगत, प्रादेशिक र स्थानीयसंघसंस्थासँग समन्वय र सहकार्य
		२.५	सहकारी सम्बन्धी स्थानीय तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन अनुसन्धान
		२.६	स्थानीय सहकारी सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि
		२.७	स्थानीय सहकारी क्षेत्रको प्रवर्द्धन र परिचालन
		२.८	सहकारीसंस्थाको प्रवर्द्धन र विकास

३	एफ. एम.सञ्चालन	३.१	१००वाटसम्मका एफ. एम. रेडियो सञ्चालन अनुमति, नवीकरण र नियमन
		३.२	स्थानीयक्षेत्र भित्र इन्टरनेट सेवा, टेलिसेन्टर र स्थानीय केबुलतथा तार विहिन टेलीभिजन प्रसारणको अनुमति, नवीकरण र नियमन
४	स्थानीयकर (सम्पत्ति कर, घर बहाल कर, घरजग्गारजिष्टेशनशुल्क, सवारी साधन कर, सेवा शुल्क दस्तुर, पर्यटन शुल्क, विज्ञापन कर, व्यवसाय कर, भूमिकर (मालपोत), दण्ड जरिवाना, मनोरञ्जन कर, मालपोत संकलन (अनुसूची ९ (६) बाट समेत)	४.१	आर्थिककार्यविधि सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानुन, मापदण्ड, कार्यान्वयन र नियमन
		४.२	बजेटसीमा, निर्धारण, तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
		४.३	स्थानीयसञ्चित कोष व्यवस्थापन
		४.४	आर्थिकप्रशासन र व्यवस्थापन
		४.५	स्थानीयतहको लगानी र लाभांशको व्यवस्थापन
		४.६	स्थानीयतहको विनियोजन, राजस्व, धरौटी, कार्यसञ्चालन कोष एवं अन्य सरकारी कोष तथासम्पत्तिको एकीकृत विवरण, लेखा तथा लेखापरीक्षण
		४.७	सम्पत्तिकर, घर बहाल कर, घर जग्गा रजिष्टेशन शुल्क, सवारी साधन कर, सेवा शुल्क दस्तुर, पर्यटन शुल्क, विज्ञापन कर, व्यवसाय कर, भूमिकर (मालपोत), दण्ड जरिवाना, मनोरञ्जन कर, मालपोत, बहाल विटौरी घर जग्गा कर, मृत वा मारिएको जीव जन्तुको हाड, सिंग, प्वाँख, छालामा कर, प्राकृतिक स्रोत साधन व्यवसायिक करसम्बन्धी नीति, कानुन, मापदण्ड, कार्यान्वयन, बाँडफाँड, संकलन र नियमन
		४.८	स्थानीयपूर्वाधार तथा सेवामा शुल्क निर्धारण र संकलन र व्यवस्थापन
		४.९	ट्रेकिङ्ग, कायाकिङ्ग, क्यानोनिङ्ग र च्यापिटङ्ग शुल्क
		५१०	स्थानीयराजस्व प्रवर्द्धनका लागि प्रोत्साहन
		५११	राजस्वसूचना तथा तथ्यांकको आदान प्रदान
		५१२	स्थानीयतहमा राजस्व नियन्त्रण सम्बन्धी नीति, कानुन, मापदण्ड र नियमन
		५.१३	स्थानीयपूर्वाधार सेवा र उपयोगमा सेवा शुल्क दस्तुर सम्बन्धी नीति, कानुन, मापदण्ड र नियमन
५	स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन	५.१	स्थानीयसेवाको व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, मापदण्ड, सेवा शर्त, योजना, कार्यान्वयनरनियमन
		५.२	संविधानको धारा ३०२ समेतका आधारमा कर्मचारी समायोजन पछि वित्तीय स्रोतका अधिनमा रहि आवश्यकता अनुसार कानूनबमोजिम स्थानीय सेवाको गठन, संचालन र व्यवस्थापन
		५.३	स्थानीयतहको संगठन विकास, जनशक्ति व्यवस्थापन र वृत्ति विकास
		५.४	संक्रमणकालीनव्यवस्थापनअन्तर्गत केन्द्रीय सरकारबाट स्थानीय तहमा समायोजन भई आउने कर्मचारीकोव्यवस्थापन, उपयोग र समन्वय

		५.५	कानून बमोजिम स्थानीय तहको संगठन संरचना तथा दरबन्दी निर्धारण
		५.६	स्थानीयसेवाको व्यवस्थापनमासूचना तथा सञ्चार प्रविधिको उपयोग, प्रवर्द्धन र नियमन
६	स्थानीयतथ्यांक र अभिलेख संकलन (अनुसूची ९ को ११ समेत)	६.१	स्थानीयतथ्याङ्कसम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
		६.२	बेरोजगारकोतथ्याङ्क सहित स्थानीय तहका आधारभूत तथ्याङ्क संकलन र व्यवस्थापन
		६.३	पञ्जीकरणव्यवस्थापन
		६.४	स्थानीयतहको तथ्याङ्कीय अभिलेख व्यवस्थापन
		६.५	स्थानीय तहमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधियुक्त तथ्याङ्क व्यवस्थापन
७	स्थानीयस्तरका विकास आयोजना तथा परियोजनाहरू	७	स्थानीयस्तरका विकास आयोजना परियोजनाहरू
		७.१	स्थानीयस्तरका आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, वातावरणीय, प्रविधि र पूर्वाधारजन्य विकासका लागि आवश्यक आयोजना तथा परियोजनाहरूकोतर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्यांकन
		७.२	अध्ययन, अनुसन्धान, आयोजना प्रभाव मुल्याङ्कन
		७.३	स्थानीयतहका संभाव्य प्राकृतिक श्रोत, साधनको अभिलेख (प्रोफाईल) तयार गर्ने
		७.४	स्थानीयस्तरका विकास आयोजना तथा परियोजना सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना र नियमन
		७.५	सहरीविकास, बस्ती विकास र भवन सम्बन्धी स्थानीय तहको नीति, कानून, मापदण्ड र योजनातर्जुमा, आयोजना पहिचान, अध्ययन, कार्यान्वयन र नियमन
		७.६	राष्ट्रियभवन संहिता र मापदण्ड बमोजिम भवन निर्माण अनुमति र नियमन
		७.७	स्थानीयतहका सरकारी भवन, विद्यालय, सामुदायीक भवन, सभागृह तथा अन्य सार्वजनिक भवन र संरचना निर्माण र मर्मत संभार
		७.८	संघीय र प्रादेशिक आयोजना, परियोजना कार्यान्वयनमा समन्वय, सहजीकरण र सहयोग
८	आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षा	८.१	प्रारम्भिकबाल शिक्षा तथा विद्यालय शिक्षा, अनौपचारिक शिक्षा, खुला तथा वैकल्पिक (गुरुकुल, मदरसा, गुम्वा आदि) एवम् निरन्तर सिकाइ तथा विशेष शिक्षा सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
		८.२	प्राविधिकशिक्षा तथा व्यावसायिक तालिमको योजनातर्जुमा, सञ्चालन, अनुमति र नियमन
		८.३	पाठ्यक्रम र पाठ्यसामग्री वितरण र कार्यान्वयन
		८.४	विद्यालयशिक्षक एवं कर्मचारीको व्यवस्थापन

		८.५	विद्यालयनक्शाङ्कन, विद्यालयको अनुमति, स्वीकृति, समायोजन र नियमन
		८.६	शैक्षिकपूर्वाधार निर्माण र मर्मत संभार
		८.७	आधारभूततह (कक्षा ८) को परीक्षा व्यवस्थापन
		८.८	विद्यार्थीसिकाई उपलब्धी परीक्षण र व्यवस्थापन
		८.९	विद्यार्थीप्रोत्साहन तथा छात्रवृत्तिको व्यवस्थापन
		८.१०	शैक्षिकपरामर्श सेवाकोअनुमति तथा नियमन
		८.११	स्थानीयतहका शैक्षिक ज्ञान, सिप र प्रविधि संरक्षण, प्रवर्द्धन र स्तरीकरण
		८.१२	स्थानीयपुस्तकालय र वाचनालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन
		८.१३	माध्यमिकतहसम्मको शैक्षिक कार्यक्रमको समन्वय र नियमन
९	आधारभूत स्वास्थ्य र सरसफाई	९.१	आधारभूतस्वास्थ्य र सरसफाई सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन तथानियमन
		९.२	आधारभूतस्वास्थ्य सेवा संचालन र प्रवर्द्धन
		९.३	अस्पतालर अन्य स्वास्थ्य संस्थाको स्थापना तथा सञ्चालन
		९.४	स्वास्थ्यसेवा सम्बन्धी भौतिक पूर्वाधार विकास तथा व्यवस्थापन
		९.५	स्वस्थखानेपानी र खाद्यपदार्थको गुणस्तर एवं वायु तथा ध्वनिप्रदूषण नियन्त्रण
		९.६	सरसफाईसचेतना अभिवृद्धि र स्वास्थ्यजन्य फोहोर व्यवस्थापन
		९.७	स्वास्थ्यजन्य फोहोरमैलासंकलन, पुनर्उपयोग, प्रशोधन, विसर्जन, सेवा शुल्क निर्धारण र नियमन
		९.८	रक्त संचार सेवा,स्थानीय तथा शहरी स्वास्थ्य सेवा
		९.९	औषधि पसल सञ्चालन र नियमन
अनुसूची ९ को ३ बाट	स्वास्थ्य	३.१	राष्ट्रियतथा प्रादेशिक लक्ष्य र मापदण्ड बमोजिम स्थानीयस्तरको लक्ष्य र गुणस्तरनिर्धारण
		३.२	राष्ट्रियर प्रादेशिक मापदण्ड अनुरूप जनरल अस्पतालर नर्सिङ्ग होम, निदानकेन्द्र र अन्य स्वास्थ्य संस्थाहरुको क्लिनिक दर्ता, सञ्चालन अनुमति र नियमन
		३.४	स्थानीयस्तरमाऔषधिजन्य वनस्पति, जडीबुटी र अन्य औषधिजन्य वस्तुको उत्पादन, प्रशोधन रवितरण
		३.५	स्वास्थ्यबीमा लगायतका सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम व्यवस्थापन
		३.६	स्थानीयस्तरमाऔषधी तथा अन्य मेडिकल उत्पादनहरुको न्यूनतम मूल्य निर्धारण तथा नियमन
		३.७	स्थानीयस्तरमाऔषधिको उचित प्रयोग र सूक्ष्मजीवनिरोधक प्रतिरोध (Antimicrobial Resistance) न्यूनीकरण
		३.८	स्थानीयस्तरमाऔषधी र स्वास्थ्य उपकरणको खरिद, भण्डारण र वितरण

		३.९	स्थानीयस्तरमास्वास्थ्य सूचना प्रणाली व्यवस्थापन
		३.१०	स्थानीयस्तरमाजनस्वास्थ्य निगरानी (पब्लिक हेल्थ सर्वेलेन्स)
		३.११	स्थानीयस्तरकोप्रर्वधनात्मक र प्रतिकारात्मक, उपचारात्मक, पुर्नस्थानात्मक र प्यालिण्टिभस्वास्थ्य सेवा सञ्चालन
		३.१२	स्वस्थ जीवनशैली, पोषण, शारीरिक व्यायाम, योग अभ्यास, स्वास्थ्यवृत्तको पालना, पञ्चकर्म लगायतका जनस्वास्थ्य सेवाकोप्रवर्द्धन
		३.१३	जुनोटिकर कीटजन्य रोग नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन
		३.१४	सुर्ति, मदिरा र लागुपदार्थजन्य वस्तुको प्रयोग नियन्त्रण तथा सचेतना अभिवृद्धि
		३.१५	आयुर्वेदिक, युनानी, आम्ची, होमियोप्याथिक, प्राकृतिक चिकित्सा लगायतका परम्परागत स्वास्थ्यउपचार सेवा व्यवस्थापन
		३.१६	स्थानीयस्तरमाजनस्वास्थ्य आपत्कालीन स्वास्थ्य, महामारी नियन्त्रण योजना र कार्यान्वयन
		३.१७	स्थानीयस्तरमासरूवा तथा नसर्ने रोग नियन्त्रण तथा रोकथाम
		३.१८	आकस्मिकस्वास्थ्य सेवा प्रवाह
१०	स्थानीयबजार व्यवस्थापन, वातावरण संरक्षण र जैविक विविधता (अनुसूची ९ (७) समेत)	१०.१	स्थानीय बजार व्यवस्थापन
		१०.१.१	स्थानीय व्यापार/वाणिज्य, माग/ आपूर्ति, बजार व्यवस्थापन तथाअनुगमन र उपभोक्ता अधिकार एवम् हित सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, कार्यान्वयनर नियमन
		१०.१.२	स्थानीयबजार तथा हाटबजार व्यवस्थापन
		१०.१.३	स्थानीयवस्तुहरूको उत्पादन आपूर्ति तथा निकासी प्रक्षेपण मूल्य निर्धारण र अनुगमन
		१०.१.४	स्थानीयव्यापार/वाणिज्य सम्बन्धी पूर्वाधार
		१०.१.५	स्थानीयवस्तु र सेवा व्यापारको मूल्य तथा गुणस्तरको अनुगमन र नियमन
		१०.१.६	स्थानीयस्तरकाव्यापारिक फर्म दर्ता, अनुमति, नवीकरण, खारेजी र नियमन
		१०.१.७	स्थानीय व्यापारको तथ्याङ्क प्रणाली र अध्ययन अनुसन्धान
		१०.१.८	निजी तथा गैरसरकारी क्षेत्रसँग समन्वय र सहकार्य
		१०.१.९	स्थानीय व्यापार प्रवर्द्धन, सहजीकरण र नियमन
		१०.१.१०	स्थानीय बौद्धिक सम्पत्तिको संरक्षण, प्रवर्द्धन रअभिलेखाङ्कन
		१०.१.११	उपभोक्ता सचेतना अभिवृद्धि, लक्षित उपभोक्ताको लगत व्यवस्थापन र स्थानीय वस्तुएवं सेवाको गुणस्तर परीक्षण
		१०.२	वातावरण संरक्षण र जैविक विविधता
		१०.२.१	स्थानीय वातावरण संरक्षण र जैविक विविधता सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
		१०.२.२	स्थानीयस्तरमावातावरणीय जोखिम न्यूनीकरण

		१०.२.३	स्थानीयस्तरमाप्रदूषण नियन्त्रण र हानिकारक पदार्थहरूको नियमन तथा व्यवस्थापन
		१०.२.४	स्थानीयस्तरमासरसफाई र फोहर व्यवस्थापन
		१०.२.५	स्थानीयस्तरमान्यून कार्वनमुखी तथा वातावरणमैत्री विकास अवलम्बन
		१०.२.६	स्थानीयस्तरमाहरित क्षेत्र प्रवर्द्धन
		१०.२.७	स्थानीयस्तरमावातावरण संरक्षण क्षेत्र निर्धारण र व्यवस्थापन
११	स्थानीय सडक, ग्रामीण सडक, कृषि सडक, सिंचाइ (अनुसूची ९(५) समेतबाट)	११.१	स्थानीयसडक, ग्रामीण सडक, कृषि सडक, सिंचाइ सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
		११.२	स्थानीयसडक, ग्रामीण सडक, कृषि सडक, झोलुङ्गे पुल, पुलेसा, सिंचाइ र तटबन्धन सम्बन्धीस्थानीय तहको गुरुयोजना तर्जुमा, निर्माण/स्तरोन्नतिका आयोजना पहिचान, अध्ययन, कार्यान्वयन, मर्मत, संभार, नियमन
		११.३	स्थानीयक्षेत्रमा टूली बस, ट्रामजस्ता मध्यम क्षमताका मास ट्रान्जिट प्रणालीको नीति, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
		११.४	राष्ट्रियरेल पूर्वाधारको उपयोग गरी महानगरीय (मेट्रोसिटी) क्षेत्रभित्र शहरी रेलसेवा सञ्चालन, व्यवस्थापन, मर्मत सम्भार,समन्वय र सहकार्य
		११.५	स्थानीयतहमा यातायात सुरक्षा व्यवस्थापन र नियमन
१२	गाउँसभा, नगर सभा, जिल्ला सभा, स्थानीय अदालत, मेलमिलाप र मध्यस्थताको व्यवस्थापन	१२.१	गाउँसभा, नगरसभाले आआफ्नो क्षेत्रको नीति, कानून र मापदण्डको स्वीकृति
		१२.२	स्थानीयस्तरकाआवधिक योजना तथा वार्षिक योजना एवम् बजेट स्वीकृति
		१२.३	स्थानीयसरकारलाई प्राप्त जिम्मेवारी बमोजिम आफ्नो क्षेत्रभित्र राजश्वका दर र अन्यशुल्क निर्धारण
		१२.४	स्थानीयस्तरको प्राकृतिक श्रोतको उपयोग सम्बन्धी नीति निर्धारण र कार्यान्वयन तथाप्रदेश र संघीय मापदण्ड पालना
		१२.५	स्थानीयसामुदायिक मेलपिलाप र मध्यस्थता
१३	स्थानीय अभिलेख व्यवस्थापन	१३.१	स्थानीयअभिलेख व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
		१३.२	स्थानीयस्तरकोअभिलेख व्यवस्थापन
१४	घरजग्गा धनी पुर्जा वितरण	१४.१	प्रादेशिकमापदण्ड बमोजिम स्थानीय घर जग्गा धनी पुर्जा वितरण लगत व्यवस्थापन
		१४.२	भूमिकोवर्गीकरण अनुसारको लगत
		१४.३	स्थानीयजग्गाको कित्ता काट र भूमि लगत (नक्सा, सेस्ता) निर्माण र संरक्षण

		१४.४	सरकारीप्रयोजनका लागि जग्गा प्राप्ति, मुआब्जा निर्धारण एवं वितरणमा समन्वय रसहजीकरण
		१४.५	जग्गाविवाद समाधान
		१४.६	विश्वसम्पदा सूचीमा परेका स्मारक र पुरातात्विक महत्वका एवं वन, सीमसार क्षेत्र, तटवर्ती क्षेत्रका जग्गा सम्बन्धी लगत
१५	कृषि तथा पशुपालन, कृषिउत्पादन व्यवस्थापन, पशु स्वास्थ्य,सहकारी र कृषि अनुसूची ९(४)	१५.१	कृषितथा पशुपालन, कृषि उत्पादन व्यवस्थापन र पशु स्वास्थ्य
		१५.१.१	कृषितथा पशुपालन, कृषि उत्पादन व्यवस्थापन र पशु स्वास्थ्य सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानुन, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
		१५.१.२	कृषितथा पशुपन्छी बजार सूचना, बजार तथा हाटबजार पूर्वाधार निर्माण, साना सिंचाइनिर्माण, तालिम, प्रविधि प्रसार, प्राविधिक टेवा, कृषि सामग्री आपूर्ति र कृषक क्षमता विकासकार्यक्रम सञ्चालन र नियमन
		१५.१.३	कृषितथा पशुपन्छीजन्य प्राकृतिक प्रकोप तथा महामारी रोग नियन्त्रण
		१५.१.४	पशुपन्छीचिकित्सा सेवा व्यवस्थापन
		१५.१.५	कृषिवातावरण संरक्षण, जैविकविविधता संरक्षण र प्रबर्द्धन
		१५.१.६	उच्चमूल्ययुक्त कृषिजन्य वस्तुकोप्रवर्द्धनतथा विकास र बजारीकरण
		१५.१.७	पशुनक्ष सुधार पद्धतिविकास रव्यवस्थापन
		१५.१.८	स्थानीयचरन तथा खर्क विकास र व्यवस्थापन
		१५.१.९	पशुआहारगुणस्तर नियमन
		१५.१.१०	स्थानीयस्तरमातथ्याङ्क व्यवस्थापन र सूचना प्रणाली
		१५.१.११	बधशालार शीत भण्डारणको व्यवस्थापन र नियमन
		१५.१.१२	कृषितथा पशुपन्छी सम्बन्धी बीमा र कर्जा सहजीकरण
		१५.१.१३	सानासिंचाई निर्माण तथा सुधार
१६	जेष्ठनागरिक, अपांगता भएका व्यक्ति र अशक्तहरुको व्यवस्थापन	१६.१	संघर प्रदेशले निर्धारण गरेको मापदण्ड बमोजिम स्थानीय स्तरमा सामाजिकसुरक्षासम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयन
१७	बेरोजगारकोतथ्यांक संकलन अनुसूची ८(१७)	१७.१	रोजगाररबेरोजगारको तथ्यांक संकलन, प्रशोधन रसूचना प्रणाली
		१७.२	विदेशीश्रमिकको सूचना व्यवस्थापन
१८	कृषिप्रसारको व्यवस्थापन, संचालन र नियन्त्रण	१८.१	कृषिप्रसार सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानुन, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
		१८.२	स्थानीयतहमा कृषि प्रसार तथा जनशक्तिको प्रक्षेपण, व्यवस्थापन र परिचालन
		१८.३	कृषकहरुकोक्षमता अभिवृद्धि,प्राविधिक सेवा,टेवा, सीप विकास र सशक्तीकरण

		१८.४	बिउविजन, नक्ष, मलखाद र रसायन तथा औषधिहरूको आपूर्ति, उपयोग र नियमन
		१८.५	कृषकसमूह, सहकारी र स्थानीय सम्बद्ध संघसंस्थाहरूको समन्वय, व्यवस्थापन र नियमन
		१८.६	स्थानीयस्तरमाकृषि सम्बन्धी प्रविधि संरक्षण र हस्तान्तरण
		१८.७	कृषिसम्बन्धी सूचना प्रचारप्रसार
		१८.८	स्थानीयस्तरकोस्रोत केन्द्रहरूको विकास र व्यवस्थापन
१९	खानेपानी, साना जलविद्युत आयोजना, वैकल्पिक ऊर्जा (अनुसूची ९(५), अनुसूची ९(७) समेतबाट)	१९.१	खानेपानी
		१९.१.१	स्थानीय खानेपानी सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
		१९.१.१	खानेपानी महसुल निर्धारण र खानेपानी सेवा व्यवस्थापन सम्बन्धी
		१९.२	सानाजलविद्युत आयोजना,
		१९.२.१	साना जलविद्युत आयोजनासम्बन्धी स्थानीयस्तरको नीति, कानून, मापदण्ड, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
		१९.२.२	स्थानीयखानेपानी, साना जलविद्युत आयोजना, वैकल्पिक ऊर्जा सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र योजना, कार्यान्वयन र नियमन
		१९.२.३	स्थानीयविद्युत वितरण प्रणाली र सेवाको व्यवस्थापन, संचालन र नियमन
		१९.२.४	खानेपानीमहसुल निर्धारण र खानेपानी सेवा व्यवस्थापन
		१९.२.५	स्थानीयसाना सतह तथा भूमिगत सिंचाई प्रणालीको संचालन र मर्मत-संभारसेवा शुल्क निर्धारण र संकलन व्यवस्थापन
		१९.२.६	स्थानीयतटबन्ध नदी तथा पहिरो नियन्त्रण तथा नदी व्यवस्थापन र नियमन
		१९.३	वैकल्पिकऊर्जा
		१९.३.१	स्थानीयतहमा वैकल्पिक ऊर्जा सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
		१९.३.२	स्थानीयतहमा वैकल्पिक ऊर्जा सम्बन्धी प्रविधि विकास र हस्तान्तरण, क्षमता अभिवृद्धि एवंप्रवर्द्धन
२०	विपदव्यवस्थापन	२०.१	विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
		२०.२	स्थानीयस्तर विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना
		२०.३	स्थानीयस्तरमा विपद् पूर्व तयारी, खोज तथा उद्धार, राहत सामग्रीको पूर्व भण्डारण, वितरण र समन्वय
		२०.४	विपद् जोखिम क्षेत्रको नक्सांकन, बस्तीहरूको पहिचान र स्थानान्तरण
		२०.५	विपदव्यवस्थापनमा संघ, प्रदेश र स्थानीय समुदाय, संघसंस्थातथा निजीक्षेत्रसँग सहयोग, समन्वय रसहकार्य
		२०.६	विपद् कोष स्थापना तथा संचालन र स्रोत साधनको परिचालन

		२०.७	विपद् जोखिम न्यूनीकरणका स्थानीयस्तर आयोजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
		२०.८	विपद् पश्चात स्थानीयस्तरको पुनस्थापन र पुनर्निर्माण
		२०.९	स्थानीयस्तरको विपद् सम्बन्धी तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययनअनुसन्धान
		२०.१०	स्थानीयआपतकालीन कार्य सञ्चालन प्रणाली
२१	जलाधार, वन्यजन्तु, खानी तथा खनिज पदार्थको संरक्षण	२१.१	जलाधारतथा वन्यजन्तु
		२१.१.१	जलाधारतथा वन्यजन्तु सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन रनियमन
		२१.१.२	प्राकृतिकप्रकोप रोकथाम र पूर्व तयारी
		२१.१.३	सामुदायिकभूसंरक्षण र सोमा आधारित आयआर्जन कार्यक्रम
		२१.१.४	पानीमुहानसंरक्षण
		२१.१.५	भूसंरक्षणर जलाधार व्यवस्थापनजन्य सामुदायिक अनुकूलन
		२१.२	खानीतथा खनिज पदार्थको संरक्षण
		२१.२.१	खानी तथा खनिज पदार्थको संरक्षण सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड रनियमन
		२१.२.२	ढुंगा, गिट्टी, बालुवा, नुन, माटो, फायर क्ले तथा स्लेट आदि खानीजन्य वस्तु सम्बन्धीसर्वेक्षण, अन्वेषण, उत्खनन
		२१.२.३	ढुंगा, गिट्टी, बालुवा, नुन, माटो, फायरक्ले तथा स्लेट आदि खानीजन्य वस्तुको संरक्षण, विकास, उत्खनन र उपयोग सम्बन्धी दर्ता, अनुमति, नवीकरण, खारेजी रव्यवस्थापन
		२१.२.४	स्थानीयखानी तथा खनिज पदार्थ सम्बन्धीसूचना तथातथ्यांक संकलन, अभिलेखन तथा व्यवस्थापन
२२	भाषासंस्कृति र ललितकलाको संरक्षण र विकास	२२.१	भाषा, संस्कृति र ललितकलाको संरक्षण र विकास सम्बन्धी स्थानीयस्तरको नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन नियमन
		२२.२	पुरातत्व, प्राचीन स्मारक र संग्रहालयको संरक्षण, सम्भार, प्रवर्द्धन र विकास
		२२.३	परम्परागरतजात्रा, पर्वहरुको सञ्चालन र व्यवस्थापन
संविधानको अनुसूची(९) मा उल्लिखित साझा अधिकारको विस्तृतीकरण			
१	सहकारी	१.१	सहकारीअनुसूची ८ (२) मा समावेश भएको
२	शिक्षा, खेलकूद र पत्रपत्रिका	२.१	शिक्षा (अनुसूची ८ (८) अन्तरगत समावेश)
		२.२	स्थानीयस्तरमाखेलकूदको संरचना पूर्वाधार निर्माण, सञ्चालन तथा विकास
		२.३	स्थानीयस्तरमा खेलकूद प्रशासन र संघसंस्थाको नियमन र समन्वय
		२.४	खेलकूद विकास र प्रवर्द्धन
		२.५	राष्ट्रियर प्रादेशिक खेलकूद प्रतियोगिता आयोजना र सहभागिता

		२.६	खेलकूदसम्बन्धी प्रादेशिक पूर्वाधारको विकास
		२.७	स्थानीयतहका पत्रपत्रिकाको प्रकाशन अनुमति, अभिलेख र नियमन
३	स्वास्थ्य	३	अनुसूची ८ (८) अन्तरगत समावेश
४	कृषि	४	अनुसूची ८को १५ र १८ मा समावेश
५	विद्युत, खानेपानी, सिंचाइ जस्ता सेवाहरू	५.१	विद्युतवितरण प्रणाली र सेवाको व्यवस्थापन
		५.२	खानेपानीमहसुल निर्धारण र खानेपानी सेवा व्यवस्थापन
		५.३	स्थानीयसाना सतह तथा भूमिगत सिंचाई प्रणालीको संचालन र मर्मत-संभारसेवा शुल्क निर्धारण र संकलन व्यवस्थापन
		५.४	स्थानीयतटबन्ध नदी नियन्त्रण तथा नदी व्यवस्थापन नियमन अनुगमन
		५.५	स्थानीयपहिरो नियन्त्रण व्यवस्थापन नियमन अनुगमन
६	सेवाशुल्क, दस्तुर, दण्ड जरिवाना तथा प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी, पर्यटनशुल्क (अनुसूची ९ (१४) बाट समेत)	६.१	स्थानीयसेवाशुल्क, दस्तुर, दण्ड जरिवानासम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्डयोजनातर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
		६.२	संघीयकानून र प्रदेश कानूनबमोजिम अख्तियारी दिइएका प्राकृतिक स्रोत साधन र सेवाशुल्कजस्ता रोयल्टी संकलन, समन्वय र नियमन
		६.२	कममूल्यका खनीज पदार्थको उत्खनन् रप्रयोगबाट प्राप्त रोयल्टी
		६.३	सामुदायिकवनको संचालन र व्यवस्थापनबाट प्राप्त रोयल्टी
		६.४	पानीघट्ट, कूलो, पैनी आदि संचालनबाट प्राप्त रोयल्टी
७	वन, जंगल, वन्यजन्तु, चराचुरूंगी, जल उपयोग, वातावरण पर्यावरण तथा जैविक विविधता (अनुसूची ८ को १० समेत)	७.१	वन,जंगल, वन्यजन्तु र चराचुरूंगी
		७.१.१	स्थानीयस्तरमा सामुदायिक, ग्रामिण तथा सहरी, धार्मिक, कबुलियती वनको संरक्षण, सम्बर्द्धन, उपयोग र नियमनएवं वन उपभोक्ता समूहको व्यवस्थापन
		७.१.२	मध्यवर्ती क्षेत्रको सामुदायिक, धार्मिक र कबुलियती वनकोव्यवस्थापन
		७.१.३	स्थानीयस्तरमानदी किनार, नदी उकास, नहर किनार तथा सडक किनार वृक्षारोपण व्यवस्थापन
		७.१.४	स्थानीयस्तरमानिजी तथा व्यवसायिक वनको प्रवर्द्धन तथा नियमन
		७.१.५	स्थानीयस्तरमासार्वजनिक खाली जग्गा र नाङ्गा पाखा वा क्षेत्रमा वृक्षारोपण, सम्भार र उपयोग तथा व्यवस्थापन
		७.१.६	स्थानीयस्तरमाजडिबुटी तथा अन्य गैरकाष्ठ वन पैदावार सम्बन्धी,सर्भेक्षण, उत्पादन, संकलन, प्रवर्द्धन, प्रशोधन, र बजारव्यवस्थापन

		७.१.७	वनबीउ बगैँचा (Breeding Seed Orchards - BSOs) स्थापना, व्यवस्थापन र प्रवर्द्धन
		७.१.८	नर्सरीस्थापना, बिरुवा उत्पादन, वितरण, रोपण र प्रवर्द्धन
		७.१.९	वन्यजन्तुरचराचुरुङ्गीको संरक्षण, व्यवसायिकपालन, उपयोग र अनुगमन
		७.१.१०	मानववन्यजन्तु द्वन्द्व व्यवस्थापन
		७.१.११	स्थानीयप्राणी उद्यान (चिडियाखाना) स्थापना र सञ्चालन
		७.१.१२	स्थानीयवन्यजन्तु पर्यटन र आयआर्जन
		७.१.१३	स्थानीयस्तरमाआखेटोपहार व्यवस्थापन
		७.१.१४	स्थानीयस्तरमावन, वन्यजन्तु र चराचुरुङ्गीको अभिलेखाङ्कन तथा अध्ययन अनुसन्धान
		७.२	वातावरणपर्यावरण तथा जैविक विविधता
		७.२.१	रैथाने प्रजातिको संरक्षण र प्रवर्द्धन
		७.२.२	मिचाहप्रजातिको नियन्त्रण
		७.२.३	स्थानीयस्तरकोजोखिम न्यूनीकरण
		७.२.३	जैविकविविधताको अभिलेखाङ्कन
		७.२.५	स्थानीयस्तरमाहरियाली प्रवर्द्धन
		७.२.६	स्थानीयसाना जल उपयोग सम्बन्धी क्षेत्रगत अयोजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन
८	खानीतथा खनीज	८	अनुसूची ८(२१) मा समावेश भएको
९	विपद्व्यवस्थापन	९	अनुसूची ८(२०) मा समावेश भएको
१०	सामाजिक सुरक्षा र गरिबी निवारण	१०.१	सामाजिक सुरक्षा
		१०.१.१	सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन
		१०.१.२	पहिचान भएका एवं लक्षित समूह सम्बन्धी स्थानीय योजना, कार्यक्रम, स्रोत परिचालन र व्यवस्थापन
		१०.१.३	सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी राष्ट्रिय, प्रादेशिक र स्थानीय निकाय तथा संघसंस्थासँगसम्पर्क, समन्वय र सहकार्य
		१०.१.४	सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी स्थानीय तथ्याङ्क र सूचना व्यवस्थापन
		१०.२	गरीबी निवारण
		१०.२.१	गरीबीनिवारण सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन, नियमन रअध्ययन अनुसन्धान
		१०.२.२	गरिबघरपरिवार पहिचान सम्बन्धी स्थानीय सर्वेक्षण, सूचना व्यवस्थापन रनियमन
		१०.२.३	स्थानीयसामाजिक सुरक्षा योजना र व्यवस्थापन
		१०.२.४	राष्ट्रिय, प्रादेशिक र स्थानीय संघसंस्थासँग सम्पर्क, समन्वय र सहकार्य

११	व्यक्तिगतघटना, जन्म, मृत्यु, विवाह र तथ्यांक	११.१	संघीय कानून र मापदण्ड बमोजिम स्थानीय तहमा व्यक्तिगत घटना (जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइ-सराइ सम्बन्ध विच्छेद र धर्मपुत्र/धर्मपुत्री, बसाइ-सराइ) को दर्ता
		११.१.१	आधुनिकप्रविधि अपनाइ व्यक्तिगत घटनाको अभिलेख व्यवस्थापन र प्रतिवेदन
		११.२	तथ्यांक
		११.२.१	स्थानीयतथ्याङ्क सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
१२	पुरातत्व, प्राचीन स्मारक र संग्रहालय	१२.१	स्थानीयस्तरमा पुरातत्व, प्राचीन स्मारक र संग्रहालय संरक्षण, सम्बर्धन र पुननिर्माण
१३	सुकुम्बासीव्यवस्थापन	१३.१	संघीयर प्रदेश कानून बमोजिम स्थानीय तहमा सुकुम्बासी पहिचान र अभिलेख व्यवस्था
		१३.२	स्थानीयस्तरमासुकुम्बासी सम्बन्धी जीविकोपार्जन र बसोबास व्यवस्था
१४	प्राकृतिकस्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी	१४.१	अनुसूची ९ (६) मा समावेस
१५	सवारीसाधन अनुमति	१५.१	यातायातव्यवस्थापन सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
		१५.२	स्थानीयसार्वजनिक यातायातको रुट निर्धारण, अनुमति, नवीकरण, सेवाको गुणस्तर, भाडा दरनिर्धारण र नियमन
		१५.३	ट्याक्सीसेवा अनुमति, व्यवस्थापन र नियमन
		१५.४	वातावरणमैत्री, जलवायु परिवर्तन अनुकूलन, विपद जोखिम संवेदी, अपाङ्गता र लैङ्गिक मैत्रीयातायात प्रणालीको स्थानीय तहमा प्रवर्द्धन

संविधानका मौलिक हक र राज्यका निर्देशक सिद्धान्त, राज्यका नीतिसम्बन्धी धारा र अन्य धारामा उल्लिखित कार्यको विस्तृतीकरण

१	संस्कृतिक्षेत्र		संस्कृतिक्षेत्र
		१.१	स्थानीयस्तरमागुठी अन्तर्गत परम्परागरतरूपमा चलिआएका विभिन्न जात्रा, पर्वहरुको सञ्चालन रव्यवस्थापन
२	धार्मिकतथा सांस्कृतिक सम्पदाको व्यवस्थापन	२	धार्मिकतथा सांस्कृतिक सम्पदाको व्यवस्थापन
		२.१	स्थानीयमहत्वका धार्मिक तथा सांस्कृतिक सम्पदाको व्यवस्थापन
३	आवासकोहक	३	आवासको हक
		३.१	आधारभूतआवासका योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन (स्थानीय तह)
४	महिला हक सम्बन्धी		महिलासम्बन्धी

		४.१	महिलाहक सम्बन्धी नीति, योजना, कार्यान्वयन, समन्वय र नियमन
		४.२	स्थानीयस्तरमामहिलाको आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक सशक्तीकरण र क्षमता विकास
		४.३	लैंगिकहिंसा निवारणका लागि निरोधात्मक, प्रवर्द्धनात्मक, संरक्षणात्मक उपाय रपुनस्थापना
		४.४	लैंगिकउत्तरदायी बजेट र परीक्षण सम्बन्धी कार्य
५	महिला तथा बालबालिका क्षेत्र		बालबालिका क्षेत्र
		१.१	बालबालिकाको हकहित संरक्षण सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
		५.२	स्थानीयस्तरमाबालबालिकाको हकहित संरक्षण
		५.३	स्थानीयस्तरमाबालमैत्री शासकीय प्रवन्ध, बाल क्लब, स्थानीय बाल संरक्षण समिति र बाल सञ्जाल
		५.४	बालबालिकाकोहकहित संरक्षण सम्बन्धी संघ, प्रदेश, निकाय र संघसंस्थासँग सम्पर्क, समन्वय रसहकार्य
		५.५	स्थानीयस्तरमाबालबालिका परिवार सहयोग
		५.६	स्थानीयस्तरमावैकल्पिक स्याहार पद्धतिको कार्यान्वयन
		५.७	स्थानीयस्तरमाबाल न्याय
		५.८	स्थानीयस्तरमाबाल गृह /पुनर्स्थापन केन्द्र, शिशु स्याहार केन्द्र र बाल विकास केन्द्रव्यवस्थापन
		५.९	स्थानीयस्तरमासडक बालबालिका व्यवस्थापन
		५.१०	स्थानीयस्तरमाबालबालिकाको हिंसा नियन्त्रण
		५.११	बालसुधार तथा पुनर्स्थापना केन्द्र स्थापना, संचालन, अनुमति र नियमन
		५.१२	आपत्कालीनबाल उद्धार कोष स्थापना र व्यवस्थापन
६	युवाक्षेत्र	६	युवाक्षेत्र
		६.१	स्थानीयस्तरमायुवा जागरण, सशक्तीकरण र परिचालन
		६.२	स्थानीयस्तरमायुवा सीप, उद्यमशिलता तथा नेतृत्व विकास
७	राज्यकानीति (विकास संवन्धी नीति)	७	राज्यकानीति (विकास संवन्धी नीति)
		७.१	विकासनिर्माणको प्रक्रियामा स्थानीय जनसहभागिता अभिवृद्धिका कार्यक्रमको तर्जुमा रकार्यान्वयन (स्थानीय तह)
		७.२	वैज्ञानिकअध्ययन, अनुसन्धान र प्रविधि विकासमा लगानी (स्थानीय तह)
		७.३	राष्ट्रिय आवश्यकता अनुसार सूचना प्रविधिको विकास/विस्तारका कार्यक्रमको तर्जुमा रकार्यान्वयन (स्थानीय तह)

		७.४	सूचनाप्रविधिमा सर्वसाधारण जनताको सहज/सरल पहुँच बारेका कार्यक्रमको तर्जुमा रकार्यान्वयन
		७.५	स्थानीयस्तरमासूचना प्रविधिको प्रयोग तथा उपयोग
८	राज्यका नीति (प्राकृतिकस्रोत र साधनको संरक्षण, संवर्द्धन र उपयोग संबन्धि नीति)	८	राज्यकानीति (प्राकृतिक स्रोत र साधनको संरक्षण, संवर्द्धन र उपयोग संबन्धि नीति)
		८.१	जनसहभागितामाआधारित स्वदेशी लगानीलाई प्राथमिकता दिदै जलस्रोतको बहुउपयोगी विकासकार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन
		८.२	नवीकरणीयउर्जाको उत्पादन तथा विकासका कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन
		८.३	जलउत्पन्नप्रकोप नियन्त्रण र नदीको व्यवस्थापन गर्दै दिगो र भरपर्दो सिंचाई विकासकाआयोजनाको कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन
		८.४	विपद्जोखिम न्यूनीकरणका लागि पूर्व सूचना प्रणाली सम्बन्धी कार्यक्रमको तर्जुमा रकार्यान्वयन
९	राज्यकानीति (नागरिकका आधारभूत आवश्यकता सम्बन्धी नीति)	९	राज्यकानीति (नागरिकका आधारभूत आवश्यकता सम्बन्धी नीति)
		९.१	आधारभूतबसोबास (प्रदेश स्तर) मा समन्वय
		९.१	अव्यवस्थितबसोबासको व्यवस्थापनका कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन
		९.३	योजनाबद्धर व्यवस्थित वस्ती विकासका कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन । एकीकृत वस्ती विकासका लागि जग्गाको एकीकरण तथा जग्गा विकास र व्यवस्थापन
		९.४	आधारभूतयातायात (प्रदेशस्तर) मा समन्वय
		९.५	यातायातक्षेत्रमा लगानी अभिवृद्धि
		९.६	यातायातसुविधामा नागरिकको सरल, सहज र समान पहुँच
		९.७	वातावरणअनुकूल/मैत्री प्रविधिलाई प्राथमिकता
		९.९	नीजि यातायात नियमन/नियन्त्रण
		९.१०	सुरक्षित, व्यवस्थित, भरपर्दो र अपाङ्गता-मैत्री यातायात प्रणाली
१०	स्थानीयबजेट, वित्तीय व्यवस्थापन र लेखापालन संविधानको भाग-१९ र स्थानीय योजना (स्थानीयस्वायत्त शासन ऐन, २०५५)	१०.१	अर्थ तथा वित्त क्षेत्र
		१०.१.१	स्थानीयतहको समष्टिगत आर्थिक अवस्थाकोविश्लेषणतथा स्थानीय आर्थिक नीतिको तर्जुमा, कार्यान्वयनरनियमन
		१०.१.२	आर्थिकसाधनको बाँडफाँड र समता एवं स्थानीय विकासका लागि आर्थिक साधनको महत्तम उपयोग तथा परिचालन

१०.१.३	स्थानीयराजस्व सम्बन्धी नीति, कानून तर्जुमा कार्यान्वयन र नियमन
१०.१.४	स्थानीयसार्वजनिक खर्च सम्बन्धी नीति तर्जुमा कार्यान्वयन र नियमन
१०.१.५	स्थानीयऋण तथा अनुदानको व्यवस्थापन र नियमन
१०.१.६	स्थानीयलगानी प्रक्षेपण (सरकारी, सहकारी र निजी) र वित्तीय व्यवस्थापन
१०.१.७	स्थानीय सरकारी सम्पतिको एकीकृत विवरण
१०.१.८	स्थानीय सरकारी बाँकी रकमको लगत राखे र असुल उपर गर्ने
११.	योजना
११.१.१	स्थानीयतह विकास नीति, स्थानीयस्तरका अल्पकालीन, मध्यमकालीन र दीर्घकालीन योजना तर्जुमा र अनुगमन तथा मूल्यांकन
११.१.२	स्थानीयप्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र निर्धारण
११.१.३	स्थानीयमानव संसाधन विकासका लागि अल्पकालीन तथा दीर्घकालीन योजना तर्जुमा
११.१.४	स्थानीयस्तरमासंचालित केन्द्रीय र प्रादेशिक विकास आयोजना कार्यान्वयन, समन्वय, सहकार्य
११.१.५	अध्ययनअनुसन्धान
११.१.६	वार्षिकविकास कार्यक्रम, स्वीकृति, कार्यान्वयन र नियमन
११.१.७	गरिवीनिवारणको रणनीतितर्जुमा
११.१.८	अनुगमनतथा मूल्यांकनको आधारप्रक्रियानिर्धारण, क्षेत्रगत नीतिको अनुगमन तथा मूल्यांकन; विकास आयोजना कार्यान्वयन, अनुगमन र प्रतिफलको समीक्षा
१२.	स्थानीय आर्थिक प्रणाली तथा कोष
१२.१.१	स्थानीय सञ्चितकोषबाट खर्च गर्न सकिने सम्बन्धी स्थानीय आर्थिककार्यविधिसम्बन्धी नीति तथा कानून निर्माण, कार्यान्वयन र नियमन
१२.१.२	स्थानीयबजेट सीमा निर्धारण, तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
१२.१.३	स्थानीय लेखा नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन
१२.१.४	स्थानीयसञ्चितकोष संचालन
१२.१.५	स्थानीय राजस्व र व्ययको अनुमान
१२.१.६	संघीय कानून र प्रदेश कानूनबमोजिम घाटापूर्तिको श्रोत व्यवस्था
१२.१.७	संघर प्रदेश सरकारी लगानी र लाभांशको लेखा व्यवस्थापन

		१२.१.८	स्थानीयखर्च, राजस्व, धरौटी, कार्यसंचालन कोष र अन्य सरकारी कोष तथा सम्पत्तिको एकीकृतविवरण, आन्तरिक तथा अन्तिम लेखा परीक्षण
११	उपाधि, सम्मान र विभूषण	११	उपाधि, सम्मान र विभूषण
		११.१	उपाधि,सम्मानतथा विभूषणको सिफारिस
१२	सन्धिवा सम्झौता	१२	सन्धि वा सम्झौता
		१२.१	अन्तर्राष्ट्रियसन्धि सम्झौताको लागि संघ र प्रदेश तहमा अनुरोध, सिफारिस र सम्झौता कार्यान्वयनमासहयोग
१३	पर्यटन	१३.१	स्थानीयस्तरमापर्यटकीय महत्वका स्थल तथा सम्पदाको पहिचान, संरक्षण र प्रवर्द्धन
		१३.२	स्थानीयपर्यटन पूर्वाधार विकास र प्रोत्साहन
१४	खानेपानी	१४	सर्वसाधारणको लागि स्वच्छ खानेपानीको उपलब्धता

कार्य विभाजन नियमावली र अन्य ऐन कानून अन्तर्गत भैरहेकाकार्यहरूको विस्तृतीकरण

१	सार्वजनिकविदा, उत्सव, उर्दी आदि	१	सार्वजनिक विदा, उत्सव, उर्दी आदि
		१.१	स्थानीयतहमा सार्वजनिक विदा, उत्सव, जात्रा, उर्दी आदिमा विदा व्यवस्थापन
२		२	संस्कृतिसम्बन्धी
		२.१	स्थानीयस्तरमापुरातात्विक धार्मिक महत्वका सम्पदाहरूको संरक्षण संवर्द्धन सम्बन्धी कार्य
		२.२	स्थानीयस्तरमासांस्कृतिक विकास तथा संवर्द्धन सम्बन्धी कार्य
३		३	समाजकल्याणर संघसस्था सम्बन्धी
		३.१	स्थानीयस्तरमासमाजकल्याण सम्बन्धी संघसस्थाको दर्ता तथा नियमन
		३.२	गुठी, कोष तथा ट्रष्टहरूको व्यवस्थापन
		३.३	ज्येष्ठनागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र असाहय बालबालिकाका र एकल महिलासम्बन्धी कार्य
४	शान्ति तथा पुनःनिर्माण क्षेत्र	४	शान्ति तथा पुनःनिर्माण क्षेत्र
		४.१	स्थानीयशान्ति समिति सम्बन्धी कार्य
५	उद्योग सम्बन्धी	५.१	लघु,घरेलु र साना उद्योगको दर्ता, नवीकरण, खारेजी र नियमन विकास र प्रवर्द्धन
		५.२	लघु,घरेलु र साना उद्योगकोविकास रप्रवर्द्धन
		५.३	उद्यमशीलताप्रवर्द्धन